

සවියෝගී පෙරට අපි එකට

e - ඉගෙනුම් කලාපය

හොරණ අධ්‍යාපන කලාපය

ශ්‍රේණිය	විෂයය	වාරය	පාඩම
11	බුද්ධ ධර්මය	3	මහින්දාගමනයෙන් ශ්‍රී ලංකීය ජන ජීවිතය ඔපවත් වූ ආකාරය.

සැකසුම : ටී.බී.ජී.යූ. දසනායක මිය.
බප/හො/ මොරගහහේන මහා විද්‍යාලය,
මොරගහහේන.

මහින්දාගමනයෙන් ශ්‍රී ලාංකික
ජන ජීවිතය ඔපවත් වූ ආකාරය

17 පාඩම

බුද්ධ ධර්මය - 11 ශ්‍රේණිය

- ❖ මහින්දාගමනය සිදුවූයේ සම්බුද්ධ පරිනිර්වාණයෙන් 236 වන වසරෙනිස.
- ❖ එවක ශ්‍රී ලංකාවෙහි රාජ්‍ය කටයුතු සිදු කළේ දේවානම් පියතිස්ස රජු විසිනි.
- ❖ ධර්මාශෝක අධිරාජ්‍යයාගේ 18 වැනි රාජ්‍ය වර්ෂයෙනිස.
- ❖ මහින්දාගමනය නම් : මිහිඳු මා හිමියන් බුදු දහම රැගෙන ශ්‍රී ලංකාවට වැඩම කිරීමයි.
- ❖ දුමින්දාගමනය නම් : සංඝමිත්තා මහරහත් මෙහෙණිය අටළොස් කුලයක කලා ශිල්පීන් සමඟ ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේගේ දක්ෂිණ ශාඛාව මෙරටට වැඩම කරවීමයි.

මහින්දාගමනයෙන් අප ලද දායාද

- ❑ මිහිඳු මා හිමියන් ධර්ම දූතයන් වහන්සේලාට වාසය කිරීම සඳහා දෙවන පැතිස් රජකුමා විසින් මහමෙව්නා උයන පූජා කරන ලදී.
- ❑ මහමෙව්නා උයනේ ඉදි වූ ථේරවාදී ආගමික බෞද්ධ මූලස්ථානය නම් මහා විහාරයයි.
- ❑ මහා විහාරයට අයත් ගොඩනැගිලි තංගුත්තර පිරිවෙන, කාලපාසාද පිරිවෙන, ආදී නම් වලින් හඳුන්වයි.
- ❑ මහා විහාරය කේන්ද්‍ර කොට ගෙන සියලු විහාරාරාම ඔස්සේ ජාතික අධ්‍යාපන ක්‍රියාවලියක් ආරම්භ විය.
- ❑ එම ආදර්ශය ඔස්සේ ලක්දිව සියලු ගම් නියමිගම් වල වෙහෙර විහාර ඇති විය.
- ❑ ලක්දිව කුල කුමරෙකු ලෙස මහා අරිට්ඨ කුමරු හා තවත් කුමරුවරු 500ක් පැවිදි කරමින් දේශීය භික්ෂු සමාජය ආරම්භ විය.

ප්‍රාග් බෞද්ධ යුගයේ ඇදහිලි	මහින්දාගමනයෙන් පසු සිදු වූ හරවත් පරිවර්තන
වෘක්ෂ දේවතාවුන් ඇදහුවෝ	බෝධි වන්දනාව හා බෝධි පූජාව සිදු කිරීම
ගිනි දෙවියන් පිදුවෝ	බුදුරජාණන් වහන්සේ පිදුහ.
මළවුන් ඇදහුවෝ	මළවුන්ට පිං අනුමෝදන් කිරීම
ගල් පර්වත වලට වන්දනාමාන සිදු කළෝ	බුදු ගුණ සිහි කර වෛත්‍ය හා බුදු පිළිම වන්දනා කළහ.

- ▶ සංසම්පන්න මහරහත් මෙහෙණින් වහන්සේගේ සම්ප්‍රාප්තිය හා ශ්‍රී මහා බෝධින් වහන්සේ වැඩමවා රෝපණය කිරීම.
- ▶ එමගින් මෙරට මහා බෝධි සංස්කෘතියක් ආරම්භ වීම.
- ▶ අනුලා බිසව ප්‍රධාන රාජකීය කාන්තාවන්ට පැවිද්ද ලබා දෙමින් ලක්දිව හික්ෂුණී සමාජය ආරම්භ වීම.
- ▶ බෝධින් වහන්සේගේ ආරක්ෂාවට 18 කුලයක ජනයා ලක්දිවට පැමිණීම.
- ▶ විවිධ කලාවන්ගේ නිපුණයන් වූ ඔවුන්ගේ දායකත්වයෙන් මෙරට චිත්‍ර, මුර්ති, කැටයම්, ගෘහ නිර්මාණ ආදී කලාවන් පෝෂණය විය.

➤ බුද්ධ ප්‍රතිමා →

➤ බෝධිසත්ව ප්‍රතිමා →

➤ සුවිසැල් මහා සෑයවල්
ආදිය දායාද වීම

බුදු පිළිම

➤ අනුරාධපුර සමාධි බුදු පිළිම →

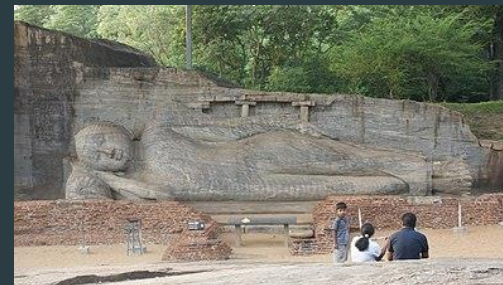
➤ කොළඹිල බුදු පිළිමය →

➤ අවුකන බුදු පිළිමය →

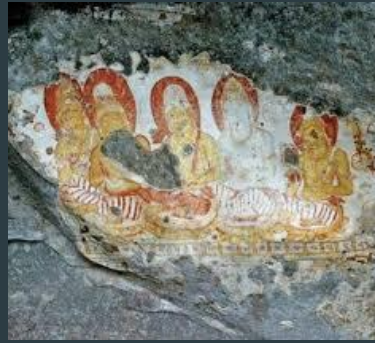
➤ පොළොන්නරු ගල් විහාර ප්‍රතිමාව →
ආදී බුද්ධ ප්‍රතිමා දායාද වීම.

➤ චිත්‍ර

හිඳගල චිත්‍ර

වෙස්සගිරිය චිත්‍ර

➤ මුර්ති කැටයම්

මුරගල

සඳකඩපහණ

කොරවක්ගල

බුදු සමය පසුබිම් කොට ගෙන නිර්මාණය වීම.

- ශ්‍රී ලංකාවේ විහාරාරාම ආශ්‍රතව චිත්‍ර, මුර්ති, කැටයම්, ගෘහ නිර්මාණ ආදී විසිතුරු හා විශිෂ්ට කලාකෘති ඇති වීම.
- භාරතීය බ්‍රාහ්මී අක්ෂර ද ආදර්ශයට ගනිමින් මිහිදු නිමියන්ගේ අනුශාසනා පරිදි සිංහල අක්ෂර මාලාව සකස් වීම.
- ශ්‍රී ලංකාවේ බෞද්ධ ජන ජීවිතයට ආවේණික වූ වන්දනාමාන පුද සිරිත් පද්ධතියක් බිහි වීම.
- මෙරට ජනයා තුල උසස් සාරධර්ම වර්ධනය වීම.
 - වැඩිහිටියන්ට සැලකීම
 - මව්පිය උපස්ථානය
 - අගන්තුක සත්කාරය
 - සාමකාමීව ජීවත් වීම
 - ධාර්මික ධනෝපායන මාර්ග
 - විහාරස්ථානයට පැමිණ පුද පූජා පැවැත්වීම.

✓ බෞද්ධ මූලාශ්‍රය පාදක කොට ගනිමින් අනුරාධපුරයේ පටන් වටිනා ගද්‍ය පද්‍ය සාහිත්‍ය කෘති සිංහල මෙන්ම පාලි නිර්මාණ ලෙසද බිහිවීම.

- ත්‍රිපිටකයට සිංහලෙන් අටුවා (හෙළටුවා) සම්ප්‍රදානය කර ඇත.
- එම අටුවා මහා අටුවා, කුරුන්දි අටුවා, මහා පච්චරී අටුවා ආදී ලෙස නම් කර ඇත.
- ජාතකට්ඨ කථා ධම්මපදට්ඨ කථා ආදී මූලාශ්‍රය පදනම් කර ගනිමින් ගද්‍ය පද්‍ය නිර්මාණ රාශියක් බිහිවීම.

❖ ශ්‍රී ලංකාවේ රාජ්‍ය පාලකයන් බෞද්ධ ඉගැන්වීම් අනුව රට පාලනය කිරීම හා දැහැමි රාජ්‍ය පාලනයක් පවත්වා ගෙන යාමට පෙළඹීම.

- දස රාජ ධර්ම
- දස සක්විතිවත්
- සජ්ත අපරිහානිය ධර්ම
- පංචසීල ප්‍රතිපත්තිය
- සතර අගතියෙන් තොරවීම ආදිය.

❖ ශ්‍රී ලංකා රාජ්‍ය තාන්ත්‍රික ප්‍රතිපත්ති මෙන්ම පොදු ජන ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්ද බෞද්ධ ආභාසය ඇතිව සකස් විය.

❖ නොකල යුතු වෙළඳාමෙන් තොරව කූට උපක්‍රම වලින් තොරව දැහැමිව ධනය උපයා ගෙන දැහැමිව ජීවත් වීම.

ක්‍රියාකාරකම.....

1. මහින්දාගමනය යනු කුමක්ද?
2. දුමින්දාගමනය ලෙස හැඳින්වෙන්නේ කුමන සිදුවීමක්ද?
3. මිහිඳු හිමි ලංකාවට වැඩම කරන අවස්ථාව වන විට ලක්දිව සිටි පාලකයා කවුද?
4. ප්‍රාග් ඓතිහාසික ශ්‍රී ලංකාවේ පැවති ආගමික විශ්වාස දෙකක් නම් කරන්න.
5. ලක්දිව ප්‍රථම වරට පැවිදි බව ලැබුවේ කවුරුන්ද?
6. ලක්දිව ප්‍රථම ථේරවාදී බෞද්ධ මූලස්ථානය වූයේ කුමන ස්ථානයද?
7. ත්‍රිපිටකය සඳහා රචිත හෙළ අටුවා තුන නම් කරන්න.
8. රාජ්‍ය පාලකයාට තම පාලන කටයුතු නිවැරදිව සිදු කිරීම සඳහා ලබා දී ඇති බෞද්ධ ඉගැන්වීම් 3ක් නම් කරන්න.
9. ලක්දිව පැරණි චිත්‍ර ශේෂව ඇති ස්ථාන දෙකක් සඳහන් කරන්න.
10. මහින්දාගමනයෙන් හා දුමින්දාගමනයෙන් ලත් දායාද වගු ගත කරන්න.

පිළිතුරු.....

1. මිහිඳු මහ රහතන් වහන්සේ බුදු දහම ද රැගෙන ලක්දිවට වැඩම කිරීම.
2. සංඝමිත්තා මහරහත් මෙහෙණින් වහන්සේ අටලොස් කුලයක කලා ශිල්පීන් සමඟ ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේගේ දක්ෂිණ ශාඛාව මෙරටට වැඩ කරවීම.
3. දේවානම්පියතිස්ස රජු
4. ගිනි දෙවියන් පිදීම, මළවුන් පිදීම, ගල් පර්වත වන්දනාමාන කිරීම
5. මහා අරිට්ඨ කුමරු
6. මහා විහාරය
7. මහා අටුවා, කුරුන්දි අටුවා, මහා පච්චරී අටුවා
8. දස රාජ ධර්ම, සජ්ත අපරිභානිය ධර්ම, පංචසීල ප්‍රතිපත්තිය
9. වෙස්සගිරිය, හිඳගල

10.

මහින්දාගමනයෙන් ලක් දායාද	දුමින්දාගමනයෙන් ලක් දායාද
1. ශ්‍රී ලංකාවට බුදු දහම ලැබීම	1. ශ්‍රී මහා බෝධීන් වහන්සේ ශ්‍රී ලාංකිකයන්ට දායාද වීම
2. භික්ෂු ශාසනය ආරම්භ වීම	2. භික්ෂුණි ශාසනය ආරම්භ වීම
3. බ්‍රාහ්මීය අක්ෂර උපයෝගී කරගෙන සිංහල අක්ෂර මාලාව සකස් කර ගැනීම	3. බෝධි සංස්කෘතියක් ආරම්භ වීම
4. බුද්ධ ප්‍රතිමා, මහා සෑය ලක් වැසියන්ට දායාද වීම.	
5. වෙහෙර විහාර ආශ්‍රිතව මුර්ති, චිත්‍ර, කැටයම්, ගෘහ නිර්මාණ ආදී විශිෂ්ට කලා කෘති බිහිවීම.	
6. අනුරාධපුර යුගයේ පටන් වටිනා ගද්‍ය පද්‍ය කෘති බිහිවීම.	
7. උසස් සාරධර්ම ශ්‍රී ලාංකිකයා තුළ ඇති වීම.	